

Da li je slepi takođe kriv?
(Kratka priča Jusufa Idrisa)

UVOD

Arapska književnost se u mnogome razlikuje od evropske književnosti na koju smo navikli. Lektire koje smo čitali stičući osnovno i srednje obrazovanje nisu nas pripremile za susret sa jednim novim svetom, civilizacijom drugačijom od naše. Religija i mentalitet arapskog sveta, kao i izbor tema su strani i u mnogome nerazumljivi prosečnom Evropljninu. U XIX veku arapski svet se budi iz trovekovne hibernacije. Uticaj arapske književnosti među širom publikom u svetu, ako izuzmemo površno poznavanje priča koje čine zbirku «Hiljadu i jedna noć», postaje snažniji sa pojavom pisaca kao što su Teufik al-Hakim, Nagib Mahfuz, Jusuf Idris. Da li je to bilo zato što je su se oni bavili stilom i temama koje su za evropskog čitaoca bile dovoljno intrigantne i kojima je mogao da se približi?

Izgleda da ne možemo da se odbranimo od optužbi za evropocentrizam jer orijent analiziramo samo onda kada možemo da ga kompariramo sa temama i filozofijom koje nam je naše kulturno nasleđe nametnulo i pretpostavilo kao bitne. Doduše, nama, na Balkanu, je orijent nešto razumljiviji zbog uticaja koje je naše područje pretrpelo za vreme turske vladavine, ali i dalje sa oprezom pristupamo arapskim piscima, često rezignirani njihovim sociorealističkim izborom tema. No, ostavimo sada po strani evropocentrizam i pokušajmo da se pozabavimo arapskim kulturnim nasleđem i jednim od njegovih najvećih tvoraca. Jusuf Idris se, kao i Nagib Mahfuz, ubraja u arapske pisce koji su ostavili pečat kako na arapsku tako i na svetsku književnost. Idris je svojim delima nastojao da razgoliti arapski svet, a ja ću u ovom radu pokušati da skinem Idrisu bar košulju.

O ŽIVOTU

Zbog specifičnosti arapskog jezika i tradicije koja je vezana za očuvanje fushe (klasičnog arapskog jezika) arapskim piscima je kritika teško opraštala upotrebu dijalekta kao i izvesne sintaksičke izmene kojima su neki od ovih pisaca pribegavali stvarajući autentičan stil. Jusuf Idris je u svom stvaralaštvu pokazao koliko arapski jezik zapravo može da bude fleksibilan i zato ću se u prvom delu ovog rada pozabaviti, koliko budem mogao, jezikom u Idrisovom delu.

EVOLUCIJA JEZIKA I TEMA

Jusuf Idris je uspeo da razvije potpuno autentičan stil. On je teme pronalazio tamo gde većina arapskih pisaca tada ne bi ni pomislili da može da bude priče. Kao i Čehov koji je govorio da može da napiše priču o običnoj mastionici za pero, tako je i Idris od naizgled sasvim beznačajnih događaja dolazio do briljantnih analiza, kako likova, tako i društva.

Pokušaću da vas kroz nekoliko pripovedaka upoznam sa raznovrsnim temama kojima se bavio Jusuf Idris. Neke od njih je doticao na sociorealističan način, neke druge su ga interesovale sa metafizičkog i egzistencijalnog stanovišta. Ne mislim da se njegovo delo može u potpunosti razumeti, ali ću pokušati da vam ga približim onoliko koliko mogu i da vas podstaknem da posle ovog rada odete do biblioteke i uzmete onu jednu zbirku pripovedaka koja će vam možda biti dostupna.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com